

Тема уроку: Відпрацювання бухгалтерського обліку основних засобів та необоротних активів підприємства.

1. Суть й призначення необоротних активів.
2. Синтетичний та аналітичний облік основних засобів.
3. Методи нарахування амортизації на основні засоби.
4. Документальне оформлення основних засобів.

1. Суть й призначення необоротних активів.

Необоротні активи - це сукупність майнових цінностей, які багаторазово беруть участь у процесі господарської діяльності підприємства. Як правило, до них належать засоби тривалістю використання більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік). До необоротних господарських засобів підприємства належать: основні засоби, капітальні інвестиції, інші необоротні матеріальні активи, нематеріальні активи, довгострокові фінансові інвестиції, довгострокова дебіторська заборгованість, інші необоротні активи.

До складу необоротних активів входять:

Земельні ділянки, капітальні витрати на поліпшення земель, будинки, споруди, передавальні пристрої, робочі, силові машини і обладнання, транспортні засоби, інструменти, прилади, столовий, кухонний і господарський інвентар, обчислювальна техніка, робоча та продуктивна худоба, багаторічні насадження, музейні цінності, експонати зоопарків, виставок, бібліотечні фонди, знаряддя лову, спеціальні інструменти і спеціальні пристосування, білизна, постільні речі, одяг і взуття, тимчасові нетитульні споруди, природні ресурси, інвентарна тара, матеріали довготривалого використання для наукових цілей, авторські і суміжні з ними

права, права користування природними ресурсами, майном, об'єктами промислової власності, інші матеріальні і нематеріальні активи довготривалого використання.

Усі вони розділені на три групи:

1. Основні засоби.

2. Інші необоротні матеріальні активи.

3. Нематеріальні активи.

Склад необоротних активів (назва і кількість групи) цілком збігаються з переліком рахунків 1 класу Плану рахунків (рахунки 10, 11 і 12). Відсутня тільки група, яка б відповідала 13 рахунку "Знос необоротних активів", але це і зрозуміло. Адже рахунок 13 не призначений для відображення матеріальних чи нематеріальних ресурсів, тих що відносяться до необоротних активів, він відображає їхню суму зносу, причому по кожній групі окремо (на окремих субрахунках 131, 132 і 133).

Необоротні активи підлягають амортизації.

Амортизація – систематичний розподіл вартості, яка амортизується, необоротних активів протягом строку їх корисного використання (експлуатації).

Вартість, яка амортизується, – первісна або переоцінена вартість необоротних активів за вирахуванням їх ліквідаційної вартості.

Ліквідаційна вартість – сума коштів або вартість інших активів, яку підприємство очікує отримати від реалізації (ліквідації) необоротних активів після закінчення строку їх корисного використання (експлуатації), за вирахуванням витрат, пов'язаних з продажем (ліквідацією).

Строк корисного використання (експлуатації) – очікуваний період часу, протягом якого необоротні активи будуть використовуватися

підприємством або з їх використанням буде виготовлено (виконано) очікуваний підприємством обсяг продукції (робіт, послуг).

Знос основних засобів – сума амортизації об'єкта основних засобів з початку його корисного використання.

2. Синтетичний та аналітичний облік основних засобів.

Згідно із **П(С)БО 7 «Основні засоби»** **основні засоби** – матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання їх у процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік).

Бухгалтерський облік основних засобів повинен забезпечити:

своєчасне відображення на рахунках бухгалтерського обліку повної інформації про оцінку, переоцінку і надходження основних засобів, їх внутрішнє переміщення (зі складу в цех (відділ, дільницю), з цеху в цех тощо), вибуття (реалізація, ліквідація, безоплатна передача, нестача, псування тощо);

відображення даних про нарахування амортизації основних засобів за звітний період та їх зносу з початку корисного використання;

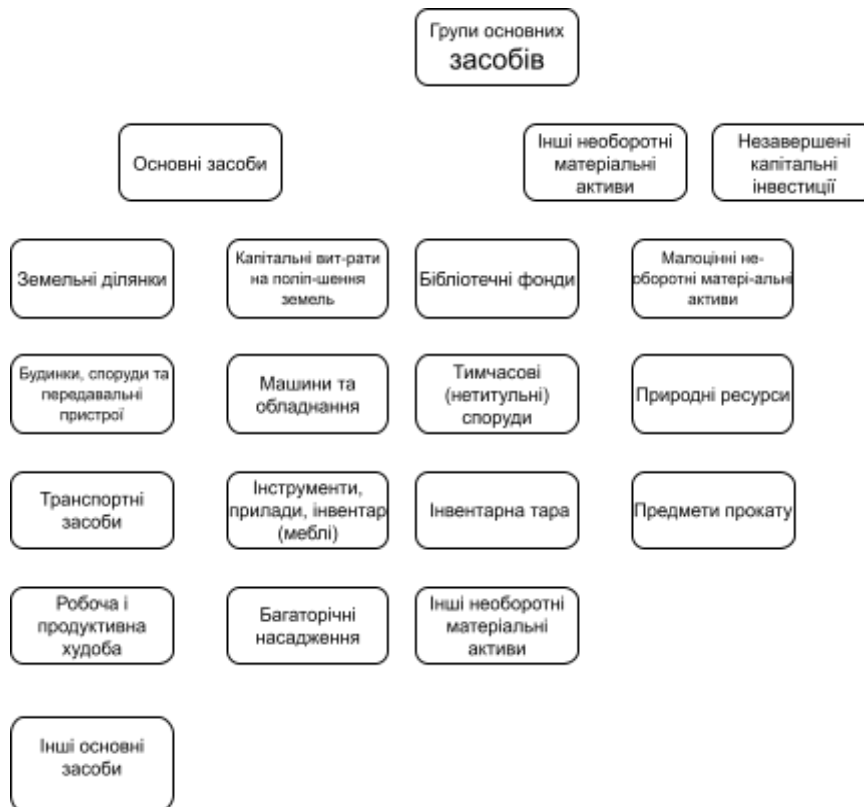
визначення витрат, пов'язаних з підтриманням основних засобів у робочому стані (технічні огляди, поточне обслуговування), їх ремонтом і поліпшенням;

визначення фінансових результатів від реалізації та іншого вибуття основних засобів;

інформацією для складання звітності про основні засоби і капітальні інвестиції.

Відповідно до **Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку**

основних засобів, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 30.09.03 №561 для цілей бухгалтерського обліку основні засоби класифікуються за такими групами:

Класифікація основних засобів згідно із Методичними рекомендаціями з бухгалтерського обліку основних засобів.

Підприємство може розширювати зазначену класифікацію, поділяючи у групах (підгрупах) основні засоби на власні, орендовані і такі, що перебувають в експлуатації, запасі, оренді, ремонті, на модернізації, реконструкції, добудові, часткової ліквідації тощо.

Підставою для зарахування на баланс основних засобів є **акт приймання-передачі (введення в експлуатацію) основних засобів**.

Придбані (створені) основні засоби зараховуються на баланс підприємства за **первісною вартістю**. Одиницею обліку основних засобів є об'єкт основних засобів.

Первісна вартість об'єкта основних засобів складається з таких витрат:

суми, що сплачують постачальникам активів та підрядникам за виконання будівельно-монтажних робіт (без непрямих податків);

реєстраційні збори, державне мито та аналогічні платежі, що здійснюються в зв'язку з придбанням (отриманням) прав на об'єкт основних засобів;

суми ввізного мита;

суми непрямих податків у зв'язку з придбанням (створенням) основних засобів (якщо вони не відшкодовуються підприємству);

витрати зі страхування ризиків доставки основних засобів;

витрати на транспортування, установку, монтаж, налагодження основних засобів;

інші витрати, безпосередньо пов'язані з доведенням основних засобів до стану, у якому вони придатні для використання із запланованою метою.

Облік основних засобів ведуть на *рахунку 10 «Основні засоби»*. Рахунок 10 призначено для обліку й узагальнення інформації про наявність та рух власних або отриманих на умовах фінансової оренди об'єктів і орендованих цілісних майнових комплексів, які віднесені до складу основних засобів, а також об'єктів інвестиційної нерухомості.

За *дебетом* рахунку 10 «Основні засоби» відображається надходження (придбаних, створених, безоплатно отриманих) основних засобів на баланс підприємства, які обліковуються за первісною вартістю, сума витрат, яка пов'язана з поліпшенням об'єкта (модернізація, модифікація, добудова, дообладнання, реконструкція тощо), що призводить до збільшення майбутніх економічних вигод, первісно очікуваних від використання об'єкта; сума дооцінки вартості об'єкта основних засобів, за *кредитом* - вибуття основних засобів внаслідок продажу, безоплатної передачі або невідповідності критеріям визнання активом, а також у разі часткової ліквідації об'єкта основних засобів, сума уцінки основних засобів.

Рахунок 10 «Основні засоби» має такі субрахунки:

100 «Інвестиційна нерухомість»

101 «Земельні ділянки»

102 «Капітальні витрати на поліпшення земель»

103 «Будинки та споруди»

104 «Машини та обладнання»

105 «Транспортні засоби»

106 «Інструменти, прилади та інвентар»

107 «Тварини»

108 «Багаторічні насадження»

109 «Інші основні засоби»

На ***субрахунку 100 «Інвестиційна нерухомість»*** ведеться облік наявності та руху об'єктів інвестиційної нерухомості.

На ***субрахунку 101 «Земельні ділянки»*** ведеться облік земельних ділянок.

На ***субрахунку 102 «Капітальні витрати на поліпшення земель»*** ведеться облік капітальних вкладень у поліпшення земель (меліоративні, осушувальні, іригаційні та інші роботи).

На ***субрахунку 103 «Будинки та споруди»*** ведеться облік наявності та руху будинків, споруд, їх структурних компонентів та передавальних пристроїв, а також житлових будівель.

На ***субрахунках 104 «Машини та обладнання», 105 «Транспортні засоби», 106 «Інструменти, прилади та інвентар»*** ведеться облік відповідно машин та обладнання, транспортних засобів, інструментів, приладів та інвентарю.

На ***субрахунках 107 «Тварини» і 108 «Багаторічні насадження»*** ведеться облік довгострокових біологічних активів, у тому числі багаторічних насаджень, які не пов'язані із сільськогосподарською діяльністю.

На ***субрахунку 109 «Інші основні засоби»*** ведеться облік основних засобів, які не включені до інших субрахунків рахунку 10 «Основні засоби».

Аналітичний облік основних засобів ведеться щодо кожного об'єкта

окремо.

3. Методи нарахування амортизації на основні засоби.

Амортизація основних засобів (крім інших необоротних матеріальних активів) нараховується із застосуванням таких *методів*:

- 1) прямолінійного;
- 2) зменшення залишкової вартості;
- 3) прискореного зменшення залишкової вартості;
- 4) кумулятивного;
- 5) виробничого.

1) при використанні **прямолінійного методу** річна сума амортизації визначається за формулою:

$$A_p = \frac{B_a}{T}, \text{ де}$$

A_p – річна сума амортизації;

B_a – вартість, яка амортизується;

T – строк корисного використання об'єкта основних засобів.

Вартість, яка амортизується розраховують:

$$B_a = P_v - L_v \text{ або } B_a = P_{rv} - L_v, \text{ де}$$

P_v – первісна вартість об'єкта основних засобів;

P_{rv} – переоцінена вартість об'єкта основних засобів;

L_v – ліквідаційна вартість об'єкта основних засобів.

Місячна сума амортизації розраховується за формулою:

$$A_m = \frac{A_p}{12}, \text{ де}$$

A_m – місячна сума амортизації.

2) при використанні **методу зменшення залишкової вартості** річна сума амортизації визначається за формулою:

$$A_p = Z_v \text{ поч. } \times H_p \text{ або } A_p = P_v \text{ поч. } \times H_p, \text{ де}$$

$Z_v \text{ поч.}$ – залишкова вартість об'єкта на початок звітнього року;

$P_v \text{ поч.}$ – первісна вартість на дату початку нарахування амортизації;

H_p – річна норма амортизації.

Річна норма амортизації (у відсотках) обчислюється як:

$$H_p = 1 - \sqrt[T]{\frac{ЛВ}{ПВ}} \times 100, \text{ де}$$

T – термін (кількість років) корисного використання об'єкта основних засобів.

3) при використанні методу прискореного зменшення залишкової вартості річна сума амортизації визначається як:

$$A_p = Зв \text{ поч. } x H_p \text{ або } A_p = Пв \text{ поч. } x H_p,$$

Річну норму амортизації обчислюють за формулою: $H_p = \frac{100\%}{T} \times 2$

4) при використанні кумулятивного методу річна сума амортизації визначається як:

$$A_p = B_a \times K, \text{ де}$$

K – кумулятивний коефіцієнт.

Кумулятивний коефіцієнт розраховують за формулою:

$$K = \frac{T_k}{\Sigma T}, \text{ де}$$

T_k – кількість років, що залишаються до кінця строку корисного використання об'єкта основних засобів;

ΣT – сума числа років його корисного використання.

5) при використанні виробничого методу місячна сума амортизації визначається як:

$$A_m = O_m \times B_c, \text{ де}$$

O_m – фактичний місячний обсяг продукції (робіт, послуг);

B_c – виробнича ставка амортизації.

Виробнича ставка амортизації обчислюється:

$$B_c = \frac{B_a}{O_{\text{заг.}}}, \text{ де}$$

$O_{\text{заг.}}$ – загальний обсяг продукції (робіт, послуг), який підприємство очікує виробити (виконати) з використанням об'єкта основних засобів.

Амортизація **малоцінних необоротних матеріальних активів і**

бібліотечних фондів може нараховуватися у першому місяці використання об'єкта в розмірі **50 відсотків** його вартості, яка амортизується, та решта **50 відсотків** вартості, яка амортизується, у місяці їх вилучення з активів (списання з балансу) внаслідок невідповідності критеріям визнання активом або в першому місяці використання об'єкта **100 відсотків** його вартості.

Метод амортизації обирається підприємством **самостійно** з урахуванням очікуваного способу отримання економічних вигод від його використання.

Нарахування амортизації проводиться щомісячно.

Нарахування амортизації **починається** з місяця, наступного за місяцем, у якому об'єкт основних засобів став придатним для корисного використання. Нарахування амортизації при застосуванні виробничого методу починається з дати, що настає за датою, на яку об'єкт основних засобів став придатним для корисного використання.

Нарахування амортизації **припиняється**, починаючи з місяця, наступного за місяцем вибуття об'єкта основних засобів, переведення його на реконструкцію, модернізацію, добудову, дообладнання, консервацію. Нарахування амортизації при застосуванні виробничого методу амортизації припиняється з дати, що настає за датою вибуття об'єкта основних засобів.

Нарахування амортизації може здійснюватися з урахуванням мінімально допустимих строків корисного використання основних засобів, встановлених податковим законодавством (крім випадку застосування виробничого методу).

Приклади нарахування амортизації.

Первісна вартість об'єкта основних засобів – 70 000 грн.

Ліквідаційна вартість об'єкта – 4 000 грн.

Термін корисного використання об'єкта – 6 років.

Загальний обсяг продукції, який підприємство очікує виробити з використанням даного об'єкта основних засобів – 400 000 одиниць.

Фактичний місячний обсяг продукції – 45 000 одиниць.

Умову завдання можна записати так:

$$Пв = 70\,000;$$

$$Лв = 4\,000;$$

$$T = 6;$$

$$Озаг. = 400\,000;$$

$$Ом. = 45\,000.$$

1) прямолінійний метод

$$Ар = \frac{Вв}{T} = \frac{Пв-Лв}{T} = \frac{70000-4000}{6} = 11000 \text{ грн. щорічно}$$

$$Ам = \frac{Ар}{12} = \frac{11000}{12} = 916,67 \text{ грн. щомісячно}$$

Рік	Річна сума амортизації, грн.	Місячна сума амортизації, грн.	Сума зносу (накопиченої амортизації), грн.	Залишкова вартість об'єкта основних засобів на кін.пер., грн.
Первісна вартість - 70 000 грн.				
1	11 000	916,67	11 000	70 000-11 000 = 59 000
2	11 000	916,67	11000+11 000= 22 000	59 000 – 11 000 = 48 000
3	11 000	916,67	22 000+11 000= 33 000	48 000 – 11 000 = 37 000
4	11 000	916,67	33 000+11 000= 44 000	37 000 – 11 000 = 26 000
5	11 000	916,67	44 000+11 000= 55 000	26 000 – 11 000 = 15 000
6	11 000	916,67	55 000+11 000= 66 000	15 000 – 11 000 = 4 000
Ліквідаційна вартість – 4 000 грн.				

2) метод зменшення залишкової вартості

$$Ар = Зв \text{ поч. } x Нр \quad \text{або} \quad Ар = Пв \text{ поч. } x Нр$$

$$Нр = 1 - \sqrt[T]{\frac{Лв}{Пв}} \times 100 = 1 - \sqrt[6]{\frac{4000}{70000}} \times 100 = 37,94\%$$

Рік	Річна сума амортизації, грн.	Місячна сума амортизації, грн.	Сума зносу (накопиченої амортизації), грн.	Залишкова вартість об'єкта основних засобів на кін.пер., грн.
Первісна вартість - 70 000 грн.				
1	70000x37,94% = 26 558	26 558 / 12 = 2 213,17	26 558	70 000 – 26 558 = 43 442

2	$43442 \times 37,94\% = 16\,481,89$	$16\,481,89 / 12 = 1\,373,49$	$26\,558 + 16\,481,89 = 43\,039,89$	$43\,442 - 16\,481,89 = 26\,960,11$
3	$26\,960,11 \times 37,94\% = 10\,228,67$	$10\,228,67 / 12 = 852,39$	$43\,039,89 + 10\,228,67 = 53\,268,56$	$26\,960,11 - 10\,228,67 = 16\,731,44$
4	$16\,731,44 \times 37,94\% = 6\,347,91$	$6\,347,91 / 12 = 528,99$	$53\,268,56 + 6\,347,91 = 59\,616,47$	$16\,731,44 - 6\,347,91 = 10\,383,53$
5	$10\,383,53 \times 37,94\% = 3\,939,51$	$3\,939,51 / 12 = 328,29$	$59\,616,47 + 3\,939,51 = 63\,555,98$	$10\,383,53 - 3\,939,51 = 6\,444,02$
6	$6\,444,02 - 4\,000 = 2\,444,02$	$2\,444,02 / 12 = 203,67$	$63\,555,98 + 2\,444,02 = 66\,000$	$6\,444,02 - 2\,444,02 = 4\,000$
Ліквідаційна вартість – 4 000 грн.				

3) метод прискореного зменшення залишкової вартості

$Ap = 3в \text{ поч. } x Hр \text{ або } Ap = Пв \text{ поч. } x Hр$

$$Hр = \frac{100\%}{T} \times 2 = \frac{100\%}{6} \times 2 = 33,33\%$$

Рік	Річна сума амортизації, грн.	Місячна сума амортизації, грн.	Сума зносу (накопиченої амортизації), грн.	Залишкова вартість об'єкта основних засобів на кін.пер., грн.
Первісна вартість - 70 000 грн.				
1	$70\,000 \times 33,33\% = 23\,331$	$23\,331 / 12 = 1\,944,25$	23 331	$70\,000 - 23\,331 = 46\,669$
2	$46\,669 \times 33,33\% = 15\,554,78$	$15\,554,78 / 12 = 1\,296,23$	$23\,331 + 15\,554,78 = 38\,885,78$	$46\,669 - 15\,554,78 = 31\,114,22$
3	$31\,114,22 \times 33,33\% = 10\,370,37$	$10\,370,37 / 12 = 864,20$	$38\,885,78 + 10\,370,37 = 49\,256,15$	$31\,114,22 - 10\,370,37 = 20\,743,85$
4	$20\,743,85 \times 33,33\% = 6\,913,93$	$6\,913,93 / 12 = 576,16$	$49\,256,15 + 6\,913,93 = 56\,170,08$	$20\,743,85 - 6\,913,93 = 13\,829,92$
5	$13\,829,92 \times 33,33\% = 4\,609,51$	$4\,609,51 / 12 = 384,13$	$56\,170,08 + 4\,609,51 = 60\,779,59$	$13\,829,92 - 4\,609,51 = 9\,220,41$
6	$9\,220,41 - 4\,000 = 5\,220,41$	$5\,220,41 / 12 = 435,03$	$60\,779,59 + 5\,220,41 = 66\,000$	$9\,220,41 - 5\,220,41 = 4\,000$
Ліквідаційна вартість – 4 000 грн.				

4) кумулятивний метод

$$Ap = Ba \times K$$

$$K = \frac{T_k}{\Sigma T}$$

$$\Sigma T = 1+2+3+4+5+6 = 21$$

$$Ba = 70\,000 - 4\,000 = 66\,000$$

Рік	Кумуля-ти вний коефі-ціє нт	Річна сума амортизації, грн.	Місячна сума амортизації, грн.	Сума зносу (накопиченої амортизації), грн.	Залишкова вартість об'єкта основних засобів на кін.пер., грн.
Первісна вартість - 70 000 грн.					
1	6/21=0,286	66 000x0,286= 18 876	18 876/ 12 = 1 573	18 876	70 000 – 18 876 = 51 124
2	5/21=0,238	66 000x 0,238 = 15 708	15 708/12 = 1 309	18 876 + 15 708 = 34 584	51 124 – 15 708 = 35 416
3	4/21=0,190	66 000x 0,190 = 12 540	12 540 / 12 = 1 045	34 584 + 12 540 = 47 124	35 416 – 12 540 = 22 876
4	3/21=0,143	66 000x 0,143 = 9 438	9 438 / 12 = 786,50	47 124 + 9 438 = 56 562	22 876 – 9 438 = 13 438
5	2/21=0,095	66 000x 0,095 = 6 270	6 270 / 12 = 522,50	56 562 + 6 270 = 62 832	13 438 – 6 270 = 7 168
6	1/21=0,048	66 000 x 0,048 = 3 168	3 168/12 = 264	62 832 + 3 168 = 66 000	7 168 – 3 168 = 4 000
Ліквідаційна вартість – 4 000 грн.					

5) виробничий метод

$$Bc = \frac{Ba}{Ozag.} = \frac{70000-4000}{400000} = 0,165$$

$$Am = Om \times Bc = 45\,000 \times 0,165 = 7\,425$$

Типова кореспонденція рахунків по обліку амортизації основних засобів

N з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1	Нарахована амортизація основних засобів:		
а)	об'єктів виробничого призначення, включаючи об'єкти, узяті у фінансову оренду	23 91	131

б)	об'єктів, переданих в операційну оренду	949	131
в)	об'єктів, що забезпечують збут продукції	93	131
г)	об'єктів загальногосподарського призначення	92	131
д)	об'єктів житлово-комунального призначення та соціально-культурного призначення	949	131

Підприємство може **переоцінювати** об'єкт основних засобів, якщо залишкова вартість цього об'єкта суттєво відрізняється від його справедливої вартості на дату балансу. У разі переоцінки об'єкта основних засобів на ту саму дату здійснюється переоцінка всіх об'єктів групи основних засобів, до якої належить цей об'єкт.

Підприємство може здійснювати ремонт та поліпшення основних засобів.

Об'єкт основних засобів перестає визнаватися активом (списується з балансу) у разі його **вибуття** внаслідок продажу, ліквідації, безоплатної передачі, нестачі, остаточного псування або інших причин невідповідності критеріям визнання активом.

Для **визначення непридатності основних засобів до використання**, можливості їх використання іншими підприємствами, організаціями та установами, неефективності або недоцільності їх поліпшення (ремонту, модернізації тощо) та оформлення відповідних первинних документів керівником підприємства створюється постійно діюча комісія.

Постійна діюча комісія:

- здійснює безпосередній огляд об'єкта, що підлягає списанню;
- встановлює причини невідповідності критеріям активу;
- визначає осіб, з вини яких відбулося передчасне вибуття основних засобів із експлуатації, вносить пропозиції щодо їх відповідальності;
- визначає можливість продажу (передачі) об'єкта іншим підприємствам, організаціям та установам або використання окремих вузлів, деталей, матеріалів, що можуть бути одержані при демонтажі, розбиранні (ліквідації)

основних засобів, встановлює їх кількість і вартість;

складає і підписує акти на списання основних засобів.

Складені комісією акти на списання основних засобів відображаються в бухгалтерському обліку **після їх затвердження** (погодження) посадовою особою (керівним органом), уповноваженою згідно із законодавством (статуту підприємства) приймати рішення щодо розпорядження (відчуження, ліквідації) об'єктів основних засобів.

Фінансовий результат від вибуття об'єктів основних засобів визначається вирахуванням з доходу від вибуття основних засобів їх залишкової вартості, непрямих податків і витрат, пов'язаних з вибуттям основних засобів.

Господарські операції з будівництва, виготовлення, придбання, введення в експлуатацію, підтримання в робочому стані, поліпшення і вибуття основних засобів оформлюються підприємствами **первинними документами, які розкривають інформацію про:**

назву первинного документу, яка характеризує оформлену господарську операцію;

дату складання;

назву підприємства, від імені якого складено документ;

зміст, кількісні та вартісні показники обсягу господарської операції;

назву об'єкта основних засобів, його інвентарний номер, дату початку і місце експлуатації, термін корисного використання;

технічну характеристику (площа, обсяг, місткість, потужність тощо) та вартість об'єкта основних засобів, його переоцінку, ремонт, поліпшення та амортизацію;

посади осіб, які здійснювали господарську операцію та оформлення первинних документів з їх підписами;

перелік технічної документації, що передається (приймається) разом з об'єктом основних засобів, вид і кількість дорогоцінних металів, що містяться в об'єкті основних засобів;

походження коштів (власні, цільові), використаних для придбання, будівництва і поліпшення основних засобів, та про безоплатно одержані основні засоби;

особистий підпис або інші дані, що дають змогу ідентифікувати осіб, які брали участь у здійсненні господарської операції.

Для аналітичного обліку та забезпечення спостереження за використанням у місцях експлуатації основних засобів кожному об'єкту присвоюється **інвентарний номер**. Інвентарний номер закріплюється за об'єктом основних засобів на весь час його знаходження на даному підприємстві. Інвентарні номери об'єктів основних засобів, що вибули, не присвоюються іншим об'єктам основних засобів, які надійшли на підприємство, протягом періоду, який забезпечує виключення ідентифікування нових об'єктів з тими, що вибули (наприклад, протягом строків зберігання документів). Орендовані об'єкти основних засобів можуть залишатися з інвентарним номером орендодавця (якщо таких інвентарних номерів орендарем не присвоєно об'єктам основних засобів).

Дані про кожний інвентарний об'єкт основних засобів заносяться до **інвентарної картки** або іншого реєстру аналітичного обліку основних засобів.

Інвентарні картки реєструються в **опису інвентарних карток** обліку основних засобів. Інвентарні картки в картотеці бухгалтерії розташовуються за групами основних засобів з виділенням окремої групи таких об'єктів, що тимчасово не експлуатуються (капітальний ремонт, реконструкція та інше поліпшення і консервація об'єктів).

4. Документальне оформлення основних засобів.

Типовими формами первинної облікової документації з обліку основних засобів є:

03-1 "Акт приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів"

03-2 "Акт приймання-здачі відремонтованих, реконструйованих та модернізованих об'єктів"

03-3 "Акт списання основних засобів"

03-4 "Акт на списання автотранспортних засобів"

03-5 "Акт N про установку, пуск та демонтаж будівельної машини"

03-6 "Інвентарна картка обліку основних засобів"

03-7 "Опис інвентарних карток по обліку основних засобів"

03-8 "Картка обліку руху основних засобів"

03-9 "Інвентарний список основних засобів"

03-14 "Розрахунок амортизації основних засобів" (для промислових підприємств)

03-15 "Розрахунок амортизації основних засобів" (для будівельних організацій)

03-16 "Розрахунок амортизації по автотранспорту"

Практичні завдання:

Завдання 1.

1. Відобразьте на бухгалтерському рахунку початкове сальдо, господарські операції, підрахуйте обороти та визначте сальдо на кінець періоду.
2. Складіть бухгалтерські проведення за наступними господарськими операціями.

Дані для виконання:

На рахунку «Основні засоби» початкове сальдо складає - 8300грн.

Господарські операції за період:

1. Одержано основні засоби від постачальників на суму -18900грн.
2. Одержано обладнання для цеху на суму 7400грн.
3. Реалізували транспортні засоби на суму 22500грн.

Завдання 2.

Необхідно:

1. Скласти відповідні бухгалтерські записи, які відображають придбання та введення в експлуатацію обладнання.
2. Заповнити первинний документ: акт - приймання передачі основних засобів.

Вихідні дані:

При придбанні обладнання підприємством були здійснені такі витрати:

- вартість обладнання — 4000 грн;
- транспортні витрати за доставку обладнання — 700 грн;
- витрати зі страхування ризиків доставки — 400 грн;
- витрати на встановлення та монтаж обладнання — 200 грн;
- ПДВ — 1020 грн.

За угодою з постачальником вартість обладнання повинна бути сплачена протягом 30 днів від дати його поставки. Всі інші витрати сплачені відразу після надання рахунка.

Завдання 3.

Необхідно:

Нарахувати амортизацію конвеєрної лінії за кожний рік експлуатації за виробничим методом.

Вихідні дані:

Первісна вартість конвеєрної лінії дорівнює 5000,00 грн., ліквідаційна вартість — 300,00 грн., строк корисного використання — 6 років. Протягом шести років експлуатації конвеєрної лінії планується виготовити продукції: за 1-й рік — 2450 шт., за 2-й рік — 2600 шт., за 3-й рік — 2500 шт., за 4-й рік — 2450 шт., за 5-й рік — 2200 шт., за 6-й рік — 2300 шт.